

Az Orvosi Hetilap bibliográfiai elemzése: visszatekintés és az előrelépés lehetőségei

Berhidi Anna ■ Margittai Zsuzsa ■ Vasas Livia dr.

Semmelweis Egyetem, Központi Könyvtár, Budapest

Bevezetés: A tudományos folyóiratok impaktfaktor-elérésének első lépcsőfoka a Thomson Reuters Web of Science adatbázisba való kerülés. **Cél:** A dolgozat célja az Orvosi Hetilap tartalmi és formai vizsgálata a Thomson Reuters folyóirat-kiválasztási irányelvei alapján, különös tekintettel az idéztelemzés szempontjára. **Módszerek:** A szerzők a 2011-ben megjelent Orvosi Hetilap füzetszámait vizsgálták és különböző adatbázisokban kerestek adatokat. Kiszámolták az Orvosi Hetilap nem hivatalos impaktfaktorát; elemezték az idéző folyóiratokat, a hivatkozások számát, egyes szerkesztőbizottsági tagok tudományos tevékenységét; vizsgálták a nemzetközi kiadói irányelvek megvalósulását. **Eredmények:** Az Orvosi Hetilap nem hivatalos impaktfaktora az elmúlt tíz évben – a 2004-es és a 2010-es évek kivételével – évről évre folyamatos emelkedést mutat. Cikkeit nagy arányban idézik külföldi szerzők és magas impaktfaktorú lapok. A hivatkozott cikkek mintegy 50%-a open access elérésű. A leggyakrabban idézett közleménycategóriák: eredeti közlemény, összefoglaló referátum és klinikai tanulmány. Az Orvosi Hetilap pontosan, rendszeresen megjelenő hetilap, amelyet több nemzetközi adatbázis is indexel (PubMed/Medline, Scopus, Embase, BIOSIS Previews). A vizsgált szerkesztőbizottsági tagok közleményszámainak csökolt átlaga 497, idézetüké 2446, független idézeteiké 2014, h-indexüké 21. **Következtetések:** Az Orvosi Hetilap a Thomson Reuters sok szempontjának eleget tesz, azonban érdemes az idézetek számának növelése érdekében bevezetni on-line idézési mintát, elérhetővé tenni az összes szerkesztőbizottsági tag tudományos munkásságát, továbbá szorgalmazni sokszerzős, csoportmunkával készült összehasonlító elemzéseket, epidemiológiai adatokat bemutató dolgozatok közzétételét. Orv. Hetil., 2012, 153, 1905–1917.

Kulcsszavak: orvos- és élettudomány, folyóirat-elemzés, bibliometria, idézetek, impaktfaktor, adatbázisok

Looking back and moving forward: a bibliographic survey of the Hungarian-language Orvosi Hetilap

Introduction: The first step in the process of acquisition of impact factor for a scientific journal is to get registered at Thomson Reuters Web of Science database. **Aim:** The aim of this article is to evaluate the content and structure of Orvosi Hetilap with regards to selection criteria of Thomson Reuters, in particular to objectives of citation analysis. **Methods:** Authors evaluated issues of Orvosi Hetilap published in 2011 and calculated the unofficial impact factor of the journal based on systematic search in various citation index databases. Number of citations, quality of citing journals and scientific output of the editorial board members were evaluated. Adherence to guidelines of international publishers was assessed, as well. **Results:** Unofficial impact factor of Orvosi Hetilap has been continuously rising every year in the past decade (except for 2004 and 2010). The articles of Orvosi Hetilap are widely cited by international authors and high impact factor journals, too. Further, more than half the articles cited are open access. The most frequently cited categories are original and review articles as well as clinical studies. Orvosi Hetilap is a weekly published journal, which is covered by many international databases such as PubMed/Medline, Scopus, Embase, and BIOSIS Previews. As regards to the scientific output of the editorial board members, the truncated mean of the number of their publications was 497, citations 2446, independent citations 2014 and h-index 21.

Conclusions: While Orvosi Hetilap fulfils many criteria for getting covered by Thomson Reuters, it is worthwhile to implement a method of online citation system in order to increase the number of citations. In addition, scientific publications of all editorial board members should be made easily accessible. Finally, publications of comparative studies by multiple authors are encouraged as well as papers containing epidemiological data analyses. Orv. Hetil., 2012, 153, 1905–1917.

Keywords: medical and life sciences, journal analysis, bibliometrics, citation, impact factor, database.

(Beérkezett: 2012. október 9.; elfogadva: 2012. október 25.)

A szerkesztőbizottság felkérésére készült tanulmány.

Rövidítések

CSCD = Chinese Science Citation Database; IF = impaktfaktor; JCR = Journal Citation Reports; MTMT = Magyar Tudományos Művek Tára; WoS = Web of Science

A Markusovszky Lajos által 1857-ben alapított Orvosi Hetilap idén ünnepli alapításának 155. évfordulóját. Ez a neves évforduló indított minket arra, hogy elemezzük a folyóiratot a legszigorúbb szempontok szerint mind a tartalom, mind a forma tekintetében. A cél az, hogy az Orvosi Hetilap minél előbb impaktfaktor (IF) elérésére érdemes tudományos folyóirat legyen a minőségi szint még magasabbra emelésével. Ennek első lépcsőfoka, hogy az Orvosi Hetilap bekerüljön a Thomson Reuters Web of Science (WoS) adatbázisba. A Thomson Reuters folyóirat-kiválasztási irányelveinek szempontjai alapján részletes elemzést készítettünk néhány magas impaktfaktorral bíró folyóirat és az Orvosi Hetilap jellemzőit figyelembe véve. A folyóirat-kiválasztási irányelvek minden szempontjának elemzésére nem került sor, azokkal részletesebben későbbi tanulmányokban kívánunk foglalkozni.

Az Orvosi Hetilap elemzésekor a Thomson Reuters „Folyóirat-kiválasztási irányelvei” útmutatóul szolgáltak [1]. A Thomson Reuters számára nem a tudományos folyóiratok mennyiségi, hanem minőségi lefedettsége a cél. Így a kiválasztási folyamat során a folyóiratoknak nagyon szigorú kritériumoknak kell megfelelniük. A kiválasztási folyamat elemei közül legfontosabbnak tartottuk az idéztelemzést (citation analysis),¹ amely legalább két szinten zajlik. Egyrészt méri a folyóiratban megjelent közlemények idézettségét – új alapítású folyóirat esetében ezt nem tudják –, másrészt nézik, hogy a folyóirat szerkesztőségi tagjait, szerzőit mennyire idézték korábbi munkájuk során. Az analízis során külön kitérnek az önhivatkozás kérdésére is. További fontos

szempont a folyóirat-kiadói alapszabvány (journal basic publishing standard) követése, amely magában foglalja a periodicitást (timeliness), vagyis a folyamatos, pontos megjelenést; a nemzetközi szerkesztői egyezmények (international editorial conventions) követését; az angol nyelvű megjelenést (full text English) legalább a bibliográfiai adatok szintjén; és a szakértői bírálói folyamatot (peer review system). Ezekon kívül a Thomson Reuters figyelembe veszi a folyóirat tartalmát (editorial content), tehát a folyóiratban megjelenő témák újszerűségét, tartalmi lefedettségét, színvonalát és az úgynevezett nemzetközi sokszínűség (international diversity) érvényesülését a folyóirat szerkesztői, szerzői között. Ez utóbbi különösen fontos, ha a nemzetközi közönség megszólítása a cél.

Módszer

Munkánk során több módszert alkalmaztunk a minőségi feltételek vizsgálatára. Jelen közleményben különböző adatbázisokban (Web of Science, Chinese Science Citation Database, SciVerse Scopus, PubMed, Journal Citation Reports, Magyar Tudományos Művek Tára) kerestünk adatokat. A keresések ideje az Orvosi Hetilap nem hivatalos IF-elemzésénél 2012. április, míg a többi adat esetében a 2012. július–szeptember közötti időszak.

Az Orvosi Hetilap nem hivatalos impaktfaktora

Kiszámítottuk az Orvosi Hetilap nem hivatalos impaktfaktort tíz év publikációi és a WoS adatbázis idézetei alapján (2002–2011), ugyanis a Thomson Reuters folyóirat-kiválasztási irányelveinek egyik fontos szempontja a folyóirat-idézet elemzése. A számítást az alábbi módon végeztük:

1. A WoS adatbázisban [2] a *Cited Reference Search* oldalán az Orvosi Hetilap címváltozatai alapján idézeteket kerestünk. A címváltozatok a WoS idézett-

¹ Az általunk fontosnak tartott eredeti angol kifejezéseket zárójelben közöljük.

ségkeresési címlistájában (Cited Worked List) szerepeltek. 2009-től a címváltozatok köre jelentősen csökkent. Az utóbbi évek idézettségét keresve megállapítható, hogy az 'Orvosi Hetilap' névváltozatra, tehát a teljes névre hivatkoznak a legtöbben, csak egy eltérő idézési formát (Orvosi Hetilap Budapest) találtunk. A 2011-es IF-érték-számításhoz a Cited Reference Search keresési felületen a *Cited Work* mezőbe már csak a 2009 utáni címváltozatokat (Orvosi Hetilap, Orvosi Hetilap Budapest) írjuk be OR logikai operátorral különválasztva, a *Cited Year(s)* mezőbe pedig azt a publikációs évet, amelynek idézettségi évét keressük.

2. A PubMed adatbázisban [3] rákerestünk az Orvosi Hetilapra. A kapott találatokat szűkítettük a *Limits* opciónál az alábbi folyóiratcikk-típusokra (szakcikkek, összefoglaló közleményekre) – mert a hivatalos IF számításánál ezek a közleménytípusok szerepelnek: Review, Case Reports, Classical Article, Corrected and Republished Article, Historical Article, Introductory Journal Article, Journal Article, Scientific Integrity Review. Míg a dátumra vonatkozóan mindig adott publikációs évre szűkítettünk (például Publication Date from 2009/01/01 to 2009/12/31).
3. A kapott idézettségi és publikációs adatok alapján a következő lépésben kiszámoltuk az IF-eket. Számításának módja: adott évet megelőző két évben publikált folyóiratcikkekre adott évben érkezett idézetek elosztva adott évet megelőző két évben publikált folyóiratcikkek számával.

2010. és 2011. évi nem hivatalos impaktfaktor bibliometriai összetevői

Elemztük a 2010. és a 2011. évi IF bibliometriai összetevőit, vagyis vizsgáltuk: mely közleménytípusokra hivatkoztak, a hivatkozott közlemények open access cikkek voltak-e, hogyan alakult a hivatkozások száma – tehát melyik közlemény „hozta” a legtöbb hivatkozást, az idéző közlemények szerzősége (magyar/külföldi arány) és hogy milyen IF-értékű lapokban történt a hivatkozás.

Az elemzés során az IF nevezőjéből csak az idézett cikkeket vizsgáltuk (amely az összes közleménynek csak igen kis töredéke), valamint értékeltük a számlálóból kiolvasható adatokat, vagyis a hivatkozásokat.

Szerkesztőbizottsági tagok tudományos tevékenysége

Tanulmányoztuk az Orvosi Hetilap szerkesztőbizottságának tudományos produktivitását a WoS és a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) alapján, mivel a Thomson Reuters a folyóiratok kiválasztási folyamata során nemcsak az adott folyóiratok közleményeire érke-

zett hivatkozásokat veszi górcső alá, hanem a folyóirat szerkesztőségi tagjainak, illetve szerzőinek tudományos aktivitását is.

Jelen tanulmányunkban kiválasztottuk az Orvosi Hetilap főszerkesztőjét, a szerkesztőbizottságnak néhány tagját, akiknek lekerestük az összes tudományos közleményének és azok idézeteinek számát, valamint a tagok összes idézetalapú h-indexét az MTMT adatbázisban (listaadatok, illetve tudományometriai táblázat, amelyek az MTMT 2012. júliusi állapotot tükrözik) [4].

Az Orvosi Hetilap idézettsége

Idézetkereső adatbázisokban (WoS, Chinese Science Citation Database [CSCD], SciVerse Scopus) lekerestük a 2007 és 2011 között megjelent Orvosi Hetilap-cikkek idézettségét. A WoS és a CSCD esetében a Cited Reference Search opciót alkalmaztuk az Orvosi Hetilap nem hivatalos IF-számításánál leírt módon [2, 5], míg a Scopusban a *Sources* funkcióval szűkítettünk az Orvosi Hetilapra, majd a megjelenési évekre, ahonnan továbbblépve a *View Citation Overview* opcióval egyenként kerestük le az idézeteket, ügyelve a független Orvosi Hetilap-idézetek megkülönböztetésére [6].

Mivel az elismert, neves folyóiratok on-line idézési minta megadásával segítik közleményeik szakszerű és pontos idézését, megnéztük az Orvosi Hetilap on-line idézési gyakorlatát is. Ehhez on-line mintákat kerestünk ki elismert külföldi lapokból: Acta Anaesthesiologica Scandinavica (ISSN: 0001-5172), Gut (ISSN: 0017-5749), Journal of Neuroscience Methods (ISSN: 0165-0270) és Indian Journal of Ophthalmology (ISSN: 0301-4738).

Füzetek vizsgálata a folyóirat-kiadói alapszabvány szerint

Az Orvosi Hetilap egyes 2011-ben megjelent füzetek kézbevitelével információkat kaptunk a folyóirat megjelenésének rendszerességéről, a folyóiratfüzet fizikai megjelenéséről, valamint a közlemények formai és tartalmi jellemzőiről. Így meggyőződhattunk arról, hogy a folyóirat mennyiben felel meg a folyóirat-kiadói alapszabvány egyes szempontjainak (periodicitás, nemzetközi szerkesztői egyezmények). Közel 50 lapszámot vizsgáltunk a 2011. évi 152. évfolyamból.

Információt gyűjtöttünk arra vonatkozóan is, hogy milyen nemzetközi adatbázisok indexelik az Orvosi Hetilapot, hiszen azok feltüntetése a folyóiraton a lap szakmai presztízsét jelzi.

Nyilatkozatok, engedélyek szűrópróbaszerű vizsgálata

Megvizsgáltuk a folyóirat minőségét meghatározó egyéb dokumentumokat, segédanyagokat, nevezetesen: Nyi-

1. táblázat | Az Orvosi Hetilap nem hivatalos impaktfaktorának kiszámítása, 2002–2011.
Az idézetek számát a Web of Science, az eredeti közlemények számát a PubMed adatbázis alapján kerestük le 2012 áprilisában

IF, 2002	2002-ben érkezett idézetek száma a 2000-es és 2001-es cikkekre/2000-ben és 2001-ben megjelent eredeti közlemények száma	$22+11/333+313=0,051$
IF, 2003	2003-ban érkezett idézetek száma a 2001-es és 2002-es cikkekre/2001-ben és 2002-ben megjelent eredeti közlemények száma	$22+17/313+341=0,059$
IF, 2004	2004-ben érkezett idézetek száma a 2002-es és 2003-as cikkekre/2002-ben és 2003-ban megjelent eredeti közlemények száma	$11+15/341+325=0,039$
IF, 2005	2005-ben érkezett idézetek száma a 2003-as és 2004-es cikkekre/2003-ban és 2004-ben megjelent eredeti közlemények száma	$28+18/325+357=0,067$
IF, 2006	2006-ban érkezett idézetek száma a 2004-es és 2005-ös cikkekre/2004-ben és 2005-ben megjelent eredeti közlemények száma	$19+26/357+324=0,066$
IF, 2007	2007-ben érkezett idézetek száma a 2005-ös és 2006-os cikkekre/2005-ben és 2006-ban megjelent eredeti közlemények száma	$20+22/324+319=0,065$
IF, 2008	2008-ban érkezett idézetek száma a 2006-os és 2007-es cikkekre/2006-ban és 2007-ben megjelent eredeti közlemények száma	$41+31/319+351=0,107$
IF, 2009	2009-ben érkezett idézetek száma a 2007-es és 2008-as cikkekre/2007-ben és 2008-ban megjelent eredeti közlemények száma	$48+28/351+322=0,113$
IF, 2010	2010-ben érkezett idézetek száma a 2008-as és 2009-es cikkekre/2008-ban és 2009-ben megjelent eredeti közlemények száma	$35+32/322+301=0,108$
IF, 2011	2011-ben érkezett idézetek száma a 2009-es és 2010-es cikkekre/2009-ben és 2010-ben megjelent eredeti közlemények száma	$43+36/301+287=0,134$

latkozat közlési engedélyről [7] és az *Útmutató az Orvosi Hetilap szerzői számára* [8] című dokumentumokat, valamint a folyóirat weblapjait [9, 10]. Ezzel feltártuk, hogy a folyóirat mennyiben felel meg a folyóirat-kiadói alapszabvány következő alszempontjainak: a nemzetközi szerkesztői egyezményeknek, a legalább részben angol nyelvű megjelenésnek és a szakértői bírálói folyamathoz.

Eredmények

Az Orvosi Hetilap nem hivatalos impaktfaktora

Az Orvosi Hetilap nem hivatalos IF-jét 2002 és 2011 közt az 1. táblázat mutatja a számítás módszerével együtt. Láthatjuk, hogy a folyóirat nem hivatalos IF-je a 2002. évi 0,051-ről 2011-re már 0,134-re emelkedett.

2010. és 2011. évi nem hivatalos impaktfaktor bibliometriai összetevői

Vizsgáltuk a 2008 és 2010 között megjelent közlemények 2010. és 2011. évi idézettségét. Az idézett közlemények zöme csak egyszeres idézettségű, de akad köztük kétszeres, sőt háromszoros is. Ha a többször is idézett kategóriákat a 2010-ben érkezett idézetek szerint elemezzük, elmondható, hogy a 2008-ban megjelent közlemények közül öt darabot (két eredeti cikk, egy klinikai tanulmány, egy PhD-tézis, egy ritka kórkép) kétszer idézték; míg a 2009-ben megjelent cikkek közül négy darabot (három összefoglaló referátum, egy epide-

miológiai tanulmány) idézték kétszer. 2010-ben egyetlen közleményt, egy 2009-ben megjelent összefoglaló referátumot idézték háromszor.

A 2011-ben érkezett idézeteket vizsgálva a 2009-ben megjelent cikkek közül hat darabot (két PhD-tézis, egy-egy eredeti közlemény, összefoglaló referátum, epidemiológiai tanulmány és kazuisztika) kétszer idézték 2011-ben; míg a 2010-ben megjelent cikkek közül három darabot (egy összefoglaló referátum, egy újabb sebészeti módszer, egy in memoriam kategóriájú közlemény) idézték kétszer. 2011-ben három darab közleményt is idézték háromszor: egy darab 2009-ben megjelent klinikai tanulmányt, valamint két darab 2010-ben megjelent cikket (egy összefoglaló referátum és egy eredeti közlemény).

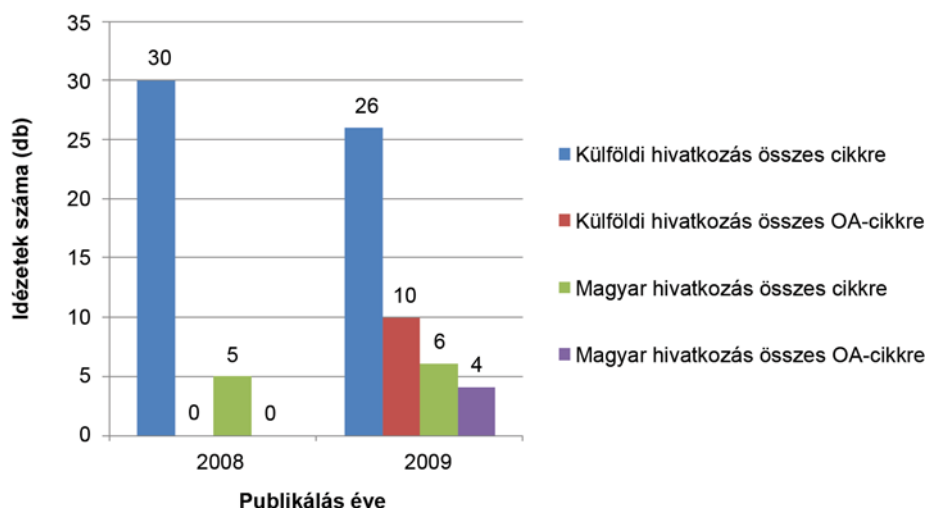
Az 1. és 2. ábra mutatja a magyar² és külföldi hivatkozások eloszlását a 2010-es és a 2011-es évből, valamint ezen a két ábrán látható az open access cikkekre történő hivatkozások aránya is.³

A 3. ábra mutatja az összes idézett közlemény számát, s hogy közülük milyen arányban vannak az open access elérésűek.³

Vizsgáltuk, hogy mely kategóriába tartozó cikkeket idézik leginkább: melyek „számítanak” nagyobb mértékben az IF szempontjából, különös tekintettel a többszörös idézettségre. A kategóriák szerinti bontást a

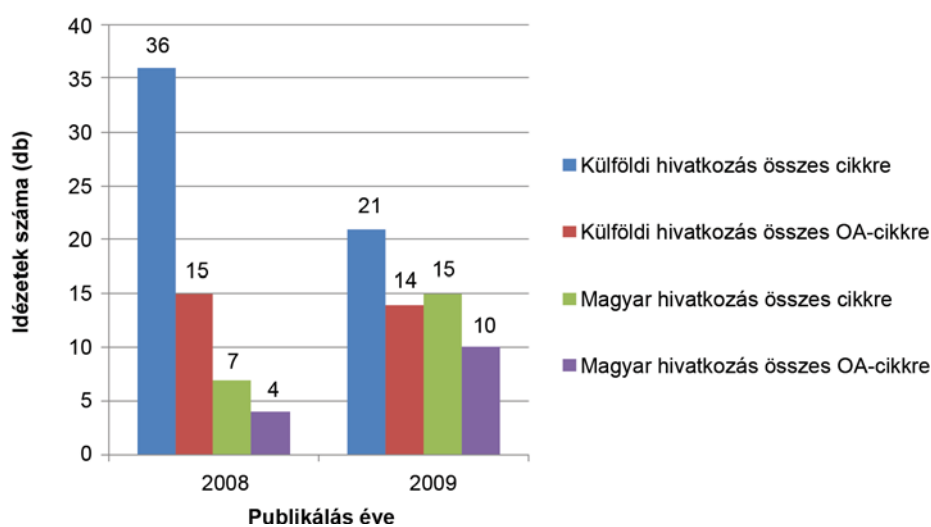
² Magyar hivatkozásnak vettük az egyértelműen magyar vagy magyaroknak tűnő szerzőnevek alatti hivatkozásokat.

³ A 2008-ban megjelent közlemények között még nincs open access elérésű.

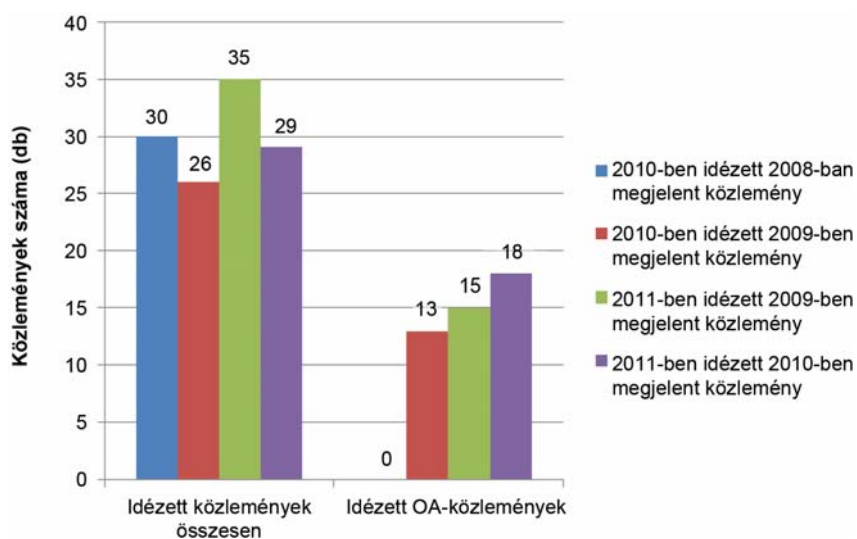
1. ábra

2010-ben történt független hivatkozások az Orvosi Hetilap megelőző két évben megjelent közleményeire, kiemelve ebből az open access (OA) cikkeket. Független hivatkozáson a nem Orvosi Hetilapból érkező hivatkozásokat értjük

2. ábra

2011-ben történt független hivatkozások az Orvosi Hetilap megelőző két évben megjelent közleményeire, kiemelve ebből az open access (OA) cikkeket. Független hivatkozáson a nem Orvosi Hetilapból érkező hivatkozásokat értjük

3. ábra

2010-ben és 2011-ben idézett, az adott évet megelőző két évben megjelent közlemények és ezek open access (OA) aránya

4. *ábra* mutatja.⁴ Az ábrán egyesített kategórianevek szerepelnek: összevontuk az eltérő elnevezésű, de feltehetően ugyanazt a kategóriát takaró neveket (például összefoglaló közlemény és összefoglaló referátum; original és eredeti közlemény); nem szerepelnek viszont az egyszer sem idézett kategóriák.

A közleményeket idézettségük gyakorisága szerint vizsgálva arra jutottunk, hogy az Orvosi Hetilap hivatkozott közleményei zömmel egyszeres idézettségűek. A 2010. év nem hivatalos impaktfaktorának bibliometriai elemzésekor a következőt találtuk: a hivatkozott cikkek idézettség szerinti százalékos eloszlása az alábbi volt: hozzávetőlegesen 82% egyszeres idézettségű, 16% kétszeres, 2% háromszoros. 2011-ben ez az arány nem mutatott lényeges változást: 81% egyszeres, 14% kétszeres, 5% háromszoros (itt már három darab háromszor idézett közleménnyel számolhatunk).

Megnéztük azt is, milyen IF-ű folyóiratok hivatkoznak az Orvosi Hetilap közleményeire. Ebből egy válogatott listát mutatunk be a 2. és 3. táblázatban azon folyóiratok listájával, amelyek 2010-ben és 2011-ben az adott évet megelőző két évben megjelent Orvosi Hetilap-közleményekre hivatkoztak, tehát amelyek az Orvosi Hetilap 2010-es és 2011-es nem hivatalos IF-je szempontjából fontosak. Ezek közül is csak a háromnál magasabb IF-ű, illetve a magyar kiadású folyóiratok szerepelnek (tehát a fennmaradó hivatkozások kisebb IF-ű vagy a nélküli külföldi lapokból érkeztek).

Szerkesztőbizottsági tagok tudományos tevékenysége

A nemzetközi szerkesztőbizottság elnökének tudományometriai mérőszámai az MTMT alapján a listaadatokat, illetve a tudományometriai táblázatot nézve [4]: összes tudományos közlemény száma: 1229, összes idézet száma: 36 448, összes független idézet száma: 31 071, h-index: 97.

Az 5–7. ábrák mutatják a főszerkesztő és a magyar szerkesztőbizottság néhány tagjának tudományometriai adatait.⁵ Az ábrák átlagszámításánál az úgynevezett csonkolt átlagot alkalmaztuk, azaz a kiugró adatokat (legmagasabb és legalacsonyabb értékek) kizártuk, s így átlagoltunk [11]. Ezeket a kiugró adatértékeket már az ábrák oszlopdiagramjainál sem jelenítettük meg. A közlemények számának csonkolt átlaga 497,43, az idézeteket nézve az összes csonkolt átlaga 2446,43, a függetlenké 2014,07, míg a h-indexek csonkolt átlaga 21,50.

Az Orvosi Hetilap külön nemzetközi szerkesztőbizottsággal is bír, így tagjai közt számos külföldi szerkesztőt tart számon.

Az Orvosi Hetilap idézettsége

Az idézetkereső adatbázisokban keresett idézetek számát a 4. táblázat mutatja. Az Orvosi Hetilap hivatkozási mintájára vonatkozóan a közlemények elején, az absztrakt után találunk információt, hiányosan, mivel a szerző/szerzők és a cím nem szerepel benne, csak az adott folyóiratszámában megjelent cikk adatait (folyóirat neve, év, évfolyam-, oldalszám) adja meg. A mintapéldák a 8. és 9. ábrán láthatóak. A 8. ábrán a teljes szöveg HTML-oldalán adják meg a helyes idézési formát a cikk elején. A 9. ábra szintén egy folyóiratcikk HTML-oldalán mutatja a helyes idézési formát: hogyan idézzük a cikket hagyományos formában (URL-cím nélkül), illetve URL-címmel.

Helyhiány miatt ábra nélkül említjük, hogy a különféle bibliográfiakészítő programokba (EndNote, Reference Manager stb.) való átemelés lehetőségét is megadja több folyóirat (például a Gut folyóiratnál: <http://gut.bmj.com/content/59/7/896.full> a Download to Citation Manager opciót választva).

Kiemeljük, hogy az Elsevier Kiadó ScienceDirect folyóirat-adattárában megjelenő folyóiratoknál az egyes közlemények HTML-megjelenítésénél felkínálják az Export citation és E-mail article lehetőségeket (például a Journal of Neuroscience Methods folyóiratnál: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165027012000817>).

Füzetsszámok vizsgálata a folyóirat-kiadói alapszabvány szerint

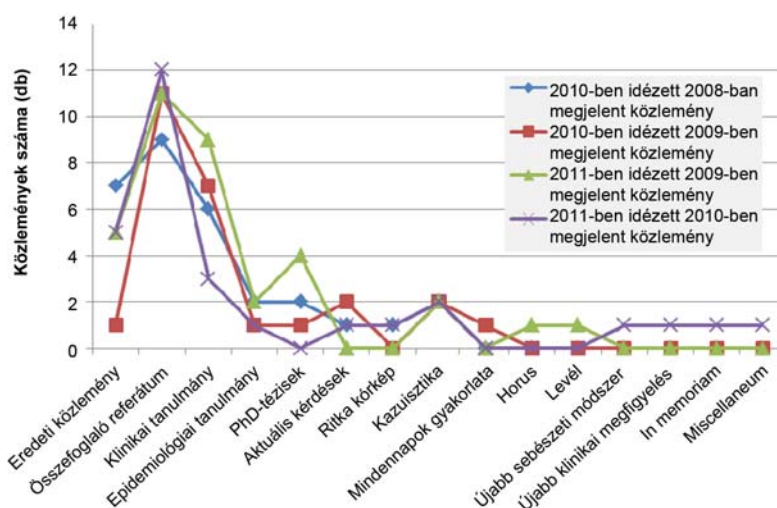
A kézbe vett 2011-es folyóiratszámok azt mutatják, hogy a folyóirat rendszeresen és pontosan, hetente jelenik meg, nincsenek összevont számok. A folyóiratban megjelenő minden közlemény címe informatív és ugyanúgy, mint az absztrakt, mind angol, mind magyar nyelven olvasható. Teljes bibliográfiai adatokkal tüntetik fel a közleményekben hivatkozott forrásokat.

A következőkben felsoroljuk a különböző kategóriákat és a hozzájuk tartozó közleményszámokat, amelyeket a folyóirat honlapján találunk 2007-től. A kategórianeveket itt is egységesítettük. Az Orvosi Hetilapban 2007 óta megjelent (jelen cikk adatai szerint 2012. júliusi 30. kötettszámmal bezárólag) 387 összefoglaló közlemény, 309 eredeti cikk, 123 klinikai tanulmány, 103 kazuisztika, 50 hír, 212 horus, 142 folyóirat-referátum és 291 egyéb kategóriájú közlemény [10].

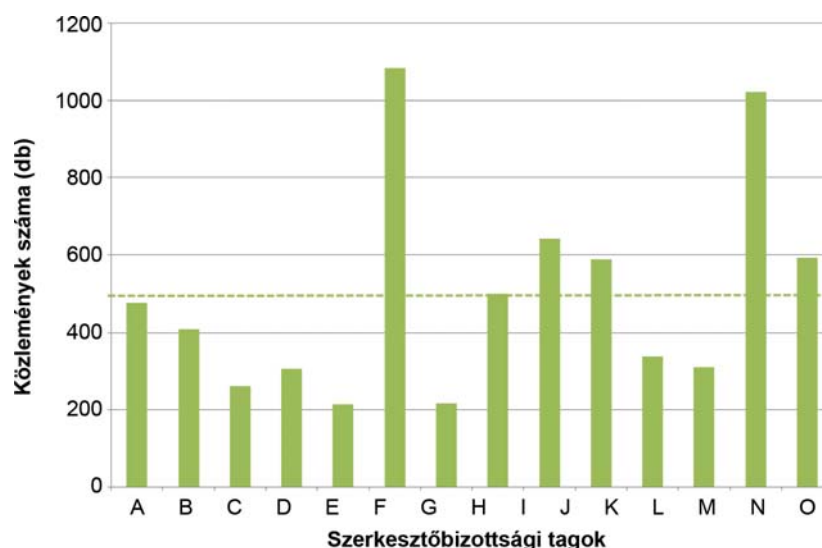
Az Orvosi Hetilapot a nemzetközi bibliográfiai adatbázisok közül indexelik a PubMed/Medline, a SciVerse Scopus, az Embase és a BIOSIS Previews adatbázisok [12, 13, 14, 15]. Itt jegyezzük meg, hogy a Scopus

4 A <http://www.orvosihetilap.com> weboldalon a kategóriák a folyóiratszámokban rovatcímként szerepelnek.

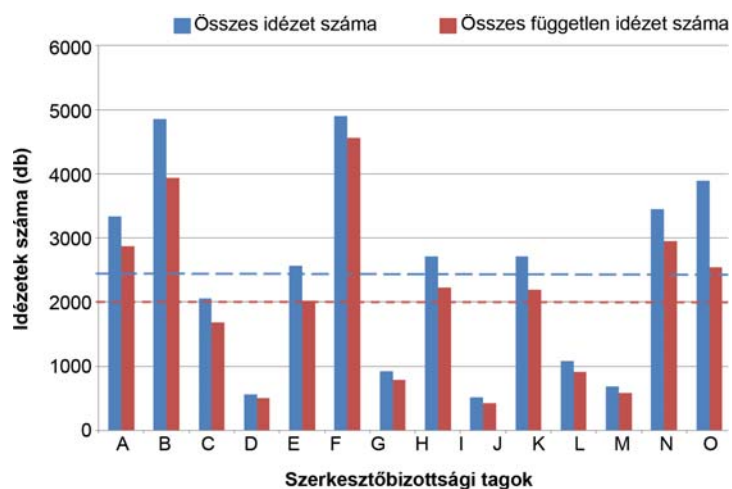
5 A szerkesztőbizottsági tagok tudományometriai adatainak mintegy 35%-át nem tudtuk megvizsgálni a tudományos munkásság MTMT-be való feltöltés hiánya miatt.

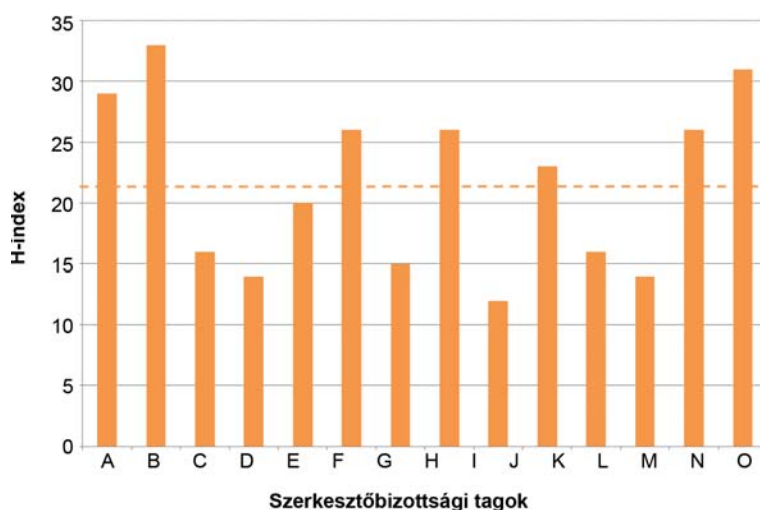
4. ábra | 2010-ben és 2011-ben idézett, az adott évet megelőző két évben megjelent közlemények kategóriák szerinti bontásban

5. ábra | A vizsgált szerkesztőbizottsági tagok összes tudományos közleményeinek száma az MTMT alapján (2012. júliusi adatok). A szaggatott vonal a csonkolt átlagot mutatja. Az ábécé betűi rejtik a szerkesztőbizottsági tagokat

6. ábra | A vizsgált szerkesztőbizottsági tagok tudományos közleményeinek idézettsége (összes/független) az MTMT alapján (2012. júliusi adatok). A szaggatott vonalak (kék: összes idézet, piros: összes független idézet) a csonkolt átlagot mutatják. Az ábécé betűi rejtik a szerkesztőbizottsági tagokat

7. ábra

A vizsgált szerkesztőbizottsági tagok h-indexe (összes idézetből) az MTMT alapján (2012. júliusi adatok).
A szaggatott vonal a csonkolt átlagot mutatja. Az ábécé betűi rejtik a szerkesztőbizottsági tagokat

Additional Information (Show All)

How to Cite | Author Information | Publication History

How to Cite

KRISTENSEN, M. S. (2011), Ultrasonography in the management of the airway. *Acta Anaesthesiologica Scandinavica*, 55: 1155–1173. doi: 10.1111/j.1399-6576.2011.02518.x

8. ábra

Idézési minta 1.

A cikk HTML-oldalán mutatják, hogyan kell idézni a közleményt: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1399-6576.2011.02518.x/abstract>

How to cite this article:

Maheshwari R, Weis E. Thyroid associated orbitopathy. *Indian J Ophthalmol* 2012;60:87-93

How to cite this URL:

Maheshwari R, Weis E. Thyroid associated orbitopathy. *Indian J Ophthalmol* [serial online] 2012 [cited 2012 Apr 21];60:87-93. Available from: <http://www.ijo.in/text.asp?2012/60/2/87/94048>

9. ábra

Idézési minta 2.

Az *Indian Journal of Ophthalmology* folyóirat honlapján az egyes cikkeknek szintén látható a „hogyan idézzük a cikket” formula: <http://www.ijo.in/article.asp?issn=03014738;year=2012;volume=60;issue=2;page=87;epage=93;aualast=Maheshwari>

adatbázisban 2005-től teljességre törekvően megjelennek az Orvosi Hetilapban megjelent közleményeknél nemcsak a bibliográfiai adatok és az absztrakt, hanem a közleményben felhasznált irodalom teljes és pontos listája, azaz az irodalomjegyzék is. 2005 előtti közleményeknél a Medline-ből átemelt tételek szerepelnek a Scopusban, amelyekhez azonban bibliográfia nem társul [6].

Nyilatkozatok, engedélyek szűrópróbaszerű vizsgálata

Az Orvosi Hetilap *A Folyóirat profiljában* nyilatkozik arról, hogy „A folyóirat a klinikai és kísérletes orvostudomány területéről származó eredeti munkákat és öz-

szefoglaló referátumokat közöl” [9], valamint a Nyilatkozat a közlési engedélyről című dokumentumban ír a szerző jogai és kötelezettségei pont alatt arról, hogy a benyújtott kézirat „eredeti szellemi alkotás” és „nincs plágium” [7]. Az Útmutató az Orvosi Hetilap szerzői számára röviden a következőt írja: „A dolgozatok elbírálása „peer-reviewing system” szerint történik” [8]. Azt azonban nem jelzik, hogy külső bírálókat kérnek fel.

Megbeszélés

Mint már korábban említettük, a Thomson Reuters folyóirat-kiválasztási folyamata során négy szempontnak kell megfelelni (folyóirat-kiadói alapszabvány, tartalom, nemzetközi sokszínűség, idézetelemzés) [1]. Jelen ta-

2. táblázat | 2010-ben 2008-as és 2009-es Orvosi Hetilap-cikkre hivatkozó folyóiratok 2010-es impaktfaktora (2012. júliusi adatok). Csak a 3,000-nál nagyobb impaktfaktorú idéző lapokat soroljuk fel, illetve dőlt betűvel kiemelve egy magyar nyelvű, magyar kiadású folyóiratot. A magas impaktfaktorú lapok mellett jelöltük, hogy az Orvosi Hetilap mely kategóriájú közleményeire hivatkoznak. Impaktfaktorok forrása: 2010 Journal Citation Reports® Science Edition (Thomson Reuters, c2012)

2008-as cikkre hivatkozó folyóirat neve	ISSN	Impaktfaktor (2010)
Breast Cancer Research and Treatment	0167-6806	4,859 (aktuális kérdésekre)
Clinical Microbiology Reviews	0893-8512	13,500 (összefoglaló referátumra)
Current Opinion in Endocrinology Diabetes and Obesity	1752-296X	3,080 (klinikai tanulmányra)
<i>Ideggyógyászati Szemle</i>	0019-1442	0,236
International Journal of Cardiology	0167-5273	6,802 (klinikai tanulmányra)
Journal of Affective Disorders	0165-0327	3,740 (PhD-tézisekre)
Journal of Vascular Surgery	0741-5214	3,853 (összefoglaló referátumra)
Neuropharmacology	0028-3908	4,677 (összefoglaló referátumra)
Plos Neglected Tropical Diseases	1935-2727	4,752 (ritka kórképre)
Thyroid	1050-7256	4,327 (klinikai tanulmányra)
2009-es cikkre hivatkozó folyóirat neve	ISSN	Impaktfaktor (2010)
American Journal of Cardiology	0002-9149	3,681 (összefoglaló referátumra)
Blood	0006-4971	10,558 (klinikai tanulmányra)
Cancer and Metastasis Reviews	0167-7659	7,140 (összefoglaló referátumra)
Diabetes Obesity & Metabolism	1462-8902	3,415 (klinikai tanulmányra)
Expert Review of Molecular Diagnostics	1473-7159	4,652 (összefoglaló referátumra)
Expert Review of Molecular Diagnostics	1473-7159	4,652 (mindennapok gyakorlatára)
Journal of Clinical Microbiology	0095-1137	4,220 (epidemiológiai tanulmányra)
Journal of Clinical Pharmacology	0091-2700	3,590 (klinikai tanulmányra)
Neuroscience and Biobehavioral Reviews	0149-7634	9,015 (PhD-tézisekre)
Talanta	0039-9140	3,722 (összefoglaló referátumra)

nulmányban a terjedelem okán nem térünk ki részletesen mind a négy kritériumra, a legnagyobb hangsúlyt a bibliometriai szempontból legérdekesebb idézetelemzésre, valamint a folyóirat-kiadói alapszabványra helyeztük.

Az általunk végzett nem hivatalos IF-számítás során az idézetek száma csak a független idézeteket tartalmazza, hiszen a WoS nem indexeli az Orvosi Hetilapot, így az ott megjelent cikkek hivatkozásai nem jelennek meg a találati listában. Ezzel szemben, ha az Orvosi Hetilap bekerül a WoS, majd az idézetektől függően a Journal Citation Reports (JCR) adatbázisba, a hivatalos IF-be beleszámítanak a függő idézetek is. Itt hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a Thomson Reuters gyakorlata szerint az IF számításánál külön monitorozzák a folyóiratok függő idézettségét, és ha azok száma elér egy kritikus értéket, akkor több évre is kikerülhet adott folyóirat a JCR-listából [16]. Hangsúlyozva, hogy hivatalos IF-et a Thomson Reutershez tartozó adatbázisok alapján számíthatnak, érdekes megnézni más idézetkereső adatbázisban az Orvosi Hetilap idézettségét a témában. A Scopus adatbázisban [6] – amely indexeli az Orvosi Hetilapot – rákerestünk az adott évet megelőző két évben megjelent Orvosi Hetilap-cikkek 2010-es és 2011-es idézeteire. A Scopus az indexelés révén függő idézeteket – tehát

Orvosi Hetilap általi idézeteket – is tartalmaz. A Scopus-ban kapott eredmények alapján az összes idézet körülből 30%-át teszik ki a függő idézetek az adott évekre vonatkozóan. Bár, ahogy fentebb említettük, nem ezek az adatok adják a hivatalos IF-et, az valószínűsíthető, hogy ez az arány még nem haladja meg a kritikus határértéket [17]. Fontos adalék, hogy a két adatbázis (WoS, illetve Scopus) indexelési köre eltérő, ami befolyásolja az idézetek számát is.

Tovább vizsgálva a nem hivatalos IF-et, az 1. táblázatból folyamatos IF-érték-emelkedést olvashatunk le a 2004-es IF-es visszaesés ellenére. Alaposabban megnézve látható, hogy 2007-ben kimagaslott az összes cikk száma, amely drasztikusan csökkenthetet volna a 2008-as és 2009-es IF-eket, azonban a hivatkozások száma is nőtt – tehát az IF-értékek folyamatos növekedést mutattak.

Megállapítható, hogy az összes cikk száma csökkenő tendenciát mutat, ami az IF-érték enyhe emelkedését segíti. Mi történt 2010-ben? Bár szinte jelentéktelen az IF-csökkenés – abszolút értékben 0,005 –, mégis azt látjuk, hogy csökkent a közlemények száma (tehát az IF nevezője), ami IF-növekedést kellett volna, hogy eredményezzen, azonban a hivatkozások száma is csökkent, s ez okozta az IF-visszaesést. 2011-ben az eddigi

3. táblázat

2011-ben 2009-es és 2010-es Orvosi Hetilap-cikkre hivatkozó folyóiratok 2011-es impaktfaktora (2012. júliusi adatok). Csak a 3,000-nál nagyobb impaktfaktorú idéző lapokat soroljuk fel, illetve a magyar nyelvű, magyar kiadású vagy angol nyelvű, magyar kiadású folyóiratokat – ezeket dőlt, illetve dőlt-kövért betűvel kiemelve. Az adott évben több idéző cikket is tartalmazó folyóiratok után zárójelben jelöltük az idéző cikkek számát. A magas impaktfaktorú lapok mellett jelöltük, hogy az Orvosi Hetilap mely kategóriájú közleményeire hivatkoznak. Impaktfaktorok forrása: 2011 Journal Citation Reports® Science Edition (Thomson Reuters, c2012)

2009-es cikkre hivatkozó folyóirat neve	ISSN	Impaktfaktor (2011)
Alimentary Pharmacology & Therapeutics	0269-2813	3,769 (kazuisztikára)
British Journal of Cancer	0007-0920	5,042 (összefoglaló referátumra)
Current Molecular Medicine	1566-5240	4,476 (klinikai tanulmányra)
Current Opinion in Lipidology	0957-9672	6,086 (klinikai tanulmányra)
European Journal of Cancer	0959-8049	5,536 (eredeti közleményre)
Expert Review of Vaccines	1476-0584	4,251 (eredeti közleményre)
Human Genetics (2)	0340-6717	5,069 (eredeti közleményre)
Human Vaccines	1554-8600	3,577 (eredeti közleményre)
<i>Ideggyógyászati Szemle</i>	0019-1442	0,488
Journal of Affective Disorders	0165-0327	3,517 (PhD-tézisekre)
Journal of Gastroenterology	0944-1174	4,160 (PhD-tézisekre)
Journal of Infection	0163-4453	4,126 (klinikai tanulmányra)
2010-es cikkre hivatkozó folyóirat neve	ISSN	Impaktfaktor (2011)
<i>Acta Microbiologica et Immunologica Hungarica</i> (2)	1217-8950	0,787
<i>Acta Physiologica Hungarica</i>	0231-424X	0,821
Current Medicinal Chemistry	0929-8673	4,859 (összefoglaló referátumra)
Current Opinion in Rheumatology	1040-8711	4,309 (kazuisztikára)
Expert Opinion on Drug Metabolism & Toxicology	1742-5255	3,119 (ritka kórképre)
Expert Reviews in Molecular Medicine	1462-3994	7,143 (összefoglaló referátumra)
Journal of Pineal Research	0742-3098	5,794 (összefoglaló referátumra)
Vaccine (2)	0264-410X	3,766 (eredeti közleményre)

legmagasabb IF-értéket érte el az Orvosi Hetilap. Ebben közrejárthat, hogy 2010-ben az eredeti közlemények száma a PubMed adatbázis szerint 287 [3], ami 2000 óta a legkisebb cikkszám az Orvosi Hetilap életében, valamint a számláló növekedése is segítette az IF-növekedést.

Felmérésünk szerint lényegesen nagyobb a külföldi lapokból érkező hivatkozások száma – még ha a legutolsó év valamelyest kiegyenlítődést mutat is e téren. Könnyen lehet azonban, hogy több magyar lap hivatkozta az Orvosi Hetilap közleményeit, de mivel azok nem indexeltek, nem találjuk a WoS adatbázisokban történő keresés során. A külföldi lapok hivatkozásainak kiugró számára magyarázatot adhat, hogy jóval nagyobb számú külföldi, mint magyar idéző folyóirat van a WoS adatbázisban – így a nagyobb merítésből könnyen adódhat nagyobb szám is, anélkül, hogy ebből messzemenő következtetést kellene levonnunk a magyar és a külföldi hivatkozások arányára vonatkozóan.

Megfigyelhető az open accessre történő – különösen a magyar – hivatkozások növekedése is az elmúlt néhány év során. 2010-ben leggyakrabban az összefoglaló referátum és a klinikai tanulmány kategóriába tartozó közleményeket idézték. Érdekes csökkenést mutat 2009-ben az eredeti közleményekre való hivatkozások száma.

A többi kategóriában nincs látványos eltérés a két év között. Akárcsak a 2010-es év hivatkozásainál, 2011-ben is az első három kategória vezeti az idézettségi listát, tehát: eredeti közlemény, összefoglaló referátum és klinikai tanulmány. Az előző év gyakorlatához hasonlóan természetesen továbbra is toronymagasan vezet az összefoglaló referátum kategória. A klinikai tanulmányok 2011-es idézése váratlan esést mutat 2010-ben. Ugyanakkor a 2010-ben megjelent közlemények 2011-es idézése sok addig nem idézett kategória – néhol többszörös! – hivatkozását hozta (újabb sebészeti módszer, újabb klinikai megfigyelés, in memoriam és vegyes kategória). A 2009-es év egyszer-egyszer idézett (korábban az idézett közlemények közt nem szereplő) kategóriái a horus és a miscellaneum (vegyes kategória).

A 2. és 3. táblázatban a magas IF-értékű lapok mellett jeleztük, hogy milyen típusú közleményre hivatkoznak, hogy lássuk, az Orvosi Hetilap mely kategóriái lehetnek érdekesebbek a magas IF-ű folyóiratok számára. Azok a kategóriák, amelyekre a legtöbb hivatkozás érkezett, a magas IF-ű lapok idézetei között is kiemelkedően szerepelnek.

Feltérképezve a szerkesztőbizottság néhány tagjának produktivitását, azt látjuk, hogy az Orvosi Hetilap e tekintetben is megfelel az idézetelemzési szempontnak.

4. táblázat | 2007–2011 között megjelent Orvosi Hetilap-cikkek független* idézettsége három különböző citációs adatbázisban (2012. szeptemberi adatok)

Év	Web of Science	Chinese Science Citation Database	SciVerse Scopus
2011	12	7	29
2010	71	22	104
2009	107	29	168
2008	131	44	199
2007	199	30	274
Összes	520	132	774

*Független hivatkozáson a nem Orvosi Hetilapból érkező hivatkozásokat értjük.

Bár az ábrákon nem szerepeltettük, de a nemzetközi szerkesztőbizottság elnöke kiemelkedő tudomány-metriai mérőszámokkal rendelkezik. Az összehasonlítás a grafikonok alapján nehezen értelmezhető, hiszen az elemzésre kiválasztott tagok különböző szakterületek képviselői, így az adatok összevetése nem lenne korrekt. Az viszont egyértelműen megállapítható, hogy a számadatok csonkolt átlaga minden esetben átlagon felüli eredményeket mutat, különösen az idézetek számának tekintetében. Az átlag mellett az egyénenkénti mutatók is hasonlóan színvonalas és jelentős tudományos eredményeket mutatnak.

Javasoljuk a szerzőknek, szerkesztőbizottsági tagoknak – ha még nem tették meg – a publikációk, idézetek feltöltését az MTMT-be, s a nemzetközi láthatóságot elősegítendő az úgynevezett ResearcherID (egyedi szerzői azonosítószám)⁶ használatát.

Mivel az Orvosi Hetilap nemzetközi szerkesztőbizottsága számos külföldi szerkesztőt is számon tart, nemcsak az idéztelemzés (a tagok tudományos munkássága alapján), hanem a nemzetközi sokszínűség szempontjainak is megfelel az Orvosi Hetilap szerkesztőbizottságának összetétele.

Az idézetkereső adatbázisokban kapott eredmények alapján azt mondhatjuk, hogy a WoS, a CSCD és a Scopus adatbázisok is jegyzik az Orvosi Hetilap idézettségét. Kiemelkedő a Scopus idézettségi száma, amely úgy adja a legmagasabb értéket a citációs adatbázisok között, hogy az önidézeteket, vagyis az Orvosi Hetilap hivatkozásait, nem tartalmazza a közel 800 idézet. A WoS és CSCD adatbázisokban, amelyek a Thomson Reuters ISI Web of Knowledge platform felületén elérhető források, előfizetéstől függően bonthatjuk ki az idézetek részleteit. A 4. táblázat az összes idézet számát mutatja, ez különösen a WoS-ra vonatkozik, amely több citációs indexet foglal magában. Jelen esetben az 520 idézet a Science Citation Index Expanded, a Social Science Citation Index és az Arts & Humanities Citation Index mellett a két Conference Proceedings Cita-

tion Index és a két Book Citation Index adatait is tartalmazza. A három idézetkereső adatbázis eredményét úgy kell szemlélni, hogy azok között átfedés lehet: a kínai citációs forrásban, a CSCD-ben található idézetek szerepelhetnek a WoS, illetve a Scopus találatai között is. Az átfedéseket jelen közlemény nem vizsgálta.

Az Orvosi Hetilap idézettségét tovább lehet növelni. Ezt segíthetik, véleményünk szerint, az on-line idézési minták. Hiszen a folyóiratok idézettségét befolyásolja, hogy adott tudományos lapokban megjelent közleményekre pontosan hivatkozzanak, illetve, hogy könnyű legyen a hivatkozás. Zavaró például, ha a folyóirat nevének rövidítése többféle változatban jelenik meg, vagy elírt, hibás verzióban szerepelnek a bibliográfiai adatok. Az Orvosi Hetilap on-line idézési mintája, mint ahogy az eredményeknél említettük, hiányos, csak az adott folyóiratszámában megjelent cikk adatait (folyóirat neve, év, évfolyam-, oldalszám) adja meg. A folyóirat nyomtatott, de különösen on-line változatában érdemes feltüntetni minden egyes közleménynél, hogyan hivatkozzanak szabványosan az adott publikációra. Ez korszerű eljárás, egyre több tudományos lap alkalmazza és a Thomson Reuters folyóirat-kiválasztási irányelvei közt is szerepel. A helyes on-line idézési minta használata azért javasolt, mert ezt az idéző szerző könnyedén át tudja emelni az irodalomjegyzékébe. Az export citation funkció, vagyis az exportálás a bibliográfiakészítő programokkal való elmentést jelenti, míg az e-mailben küldéssel egyrészt megoszthatjuk a cikk bibliográfiai adatait és a linket, másrészt átemelhetjük a képernyőről egyszerű másolással a cikk pontos bibliográfiai adatait.

Az IF növelése érdekében a hányados számlálója és nevezője játszik jelentős szerepet. A számláló növelése érdekében fontos lépés az idézők segítségét célzó „bibliográfiai minta”. A 8. és 9. ábrán látható mintákon túl hangsúlyozzuk a bibliográfiakészítő programokba való exportálás fontosságát. Az idézési minta hasznos és jelentős funkció, mivel számon tartják a már elolvasott és hasznosnak ítélt bibliográfiát, a közlemény írásakor „kéznél van” a saját adatbázisban a bibliográfiai tétel, így könnyebbé válik a felhasználása (tehát a bibliográfiában való szerepeltetése), másképpen szólva: az idézési folyamatot megkönnyítik. Másfelől a szerzői útmutatóban a szerkesztőség magáévá teszi a folyóiratok

⁶ Weboldalan többek között lehetőség van tudományos közösség interaktív kapcsolattartására, publikációk, tudomány-metriai adatok rendezésére a WoS alapján. Bővebb információ: <http://www.researcherid.com/>

szerkesztési irányelveiként javasolt nemzetközi egységes követelményrendszert (Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals by International Committee of Medical Journal Editors), amely tartalmaz mindenféle forrásra vonatkozó hivatkozási mintát, így nem feltétlenül szükséges azt külön feltüntetni, azonban hasznos lenne [18]. Javaslandó ezeknek az ötleteknek a megvalósítása az Orvosi Hetilap on-line oldalán az egyes cikkek mellett és a „how to cite” megjelenítése – ahogy a 9. ábrán is látható – minden közleménynél. Lényeges továbbá a közlemények bibliográfiai adatainak letölthetővé tétele.

Mindenképpen fontosnak tartjuk, hogy az Orvosi Hetilap mind nyomtatott, mind on-line változatában naprakész és korrekt adatok szerepeljenek. Az, hogy a Scopus adatbázisban 2005-től megjelenik az Orvosi Hetilapban megjelent közleményeknél a pontos irodalomjegyzék is, idézetnövelő hatással bírhat. A folyóirat-kiadói alapszabvány periodicitáskritériumnak, véleményünk szerint, a folyóirat teljesen megfelel, mivel folyamatosan és pontosan jelennek meg az egyes lapszámok. Érdemes folyamatosan ellenőrizni az Orvosi Hetilap rendszeres indexelését a különböző adatbázisokban, mivel hiányos feldolgozások esetén „információs hiány” léphet fel, és így csökkennek a citációs lehetőségek.

A folyóirat olvasottságát és a hivatkozások számát is emelné a sokszerzős művek, bizottságok, csoportok munkáinak megjelentetése. Így szinte elkerülhetetlen lenne az Orvosi Hetilapban megjelent közleményekre való hivatkozás és ezzel megfelelné az Orvosi Hetilap a Thomson Reuters nemzetközi sokszínűség kritériumának is, amely előnyben részesíti a nemzetközi kollaboráció révén keletkezett közleményeket. A tartalommal kapcsolatban javaslatot tennénk olyan közlemények megjelentetésére, amelyek csoportmunkával készülnek (metaanalízisek, klinikai vizsgálatok, guide-ok, study groupok anyagai), útmutatókat, irányelveket tartalmaznak, és akkor várhatóan más IF-es lapokban (például Ideggyógyászati Szemle) is több hivatkozást kapna. Igazán kiváló, lehetőleg országos/több országot/Európát átfogó összehasonlító elemzéseket és több statisztikai adatot tartalmazó közleményekre lenne szükség többféle témakörben (például közegészségügy). Ez a Thomson Reuters tartalomelvárásainak megfelelően új témával is gazdagíthatná a WoS adatbázisát. Javasoljuk a folyóirat profiljában [9] és magukon a folyóiratfüzeteken a PubMed/Medline mellett a Scopus, Embase és BIOSIS Previews adatbázisok feltüntetését, mint az Orvosi Hetilapot indexelő adatbázisokat.

Összegezve jelen tanulmány eredményeit, a folyóirat nem hivatalos IF-értéke folyamatos emelkedést mutat a 2004-es visszaesés ellenére. A vizsgált adatbázisok alapján kimagasló a külföldi szerzőktől érkező hivatkozások száma, nemegyszer több mint az összes hivatkozás 80%-a. Az elmúlt években hivatkozott közlemények mintegy 50%-a open access elérésű. Az egyes lapszá-

mok folyamatosan és pontosan jelennek meg. Bár több fontos adatbázis indexeli az Orvosi Hetilapot, ami emeli a nemzetközi láthatóságot, de az IF eléréséhez fontos lépés a WoS- és JCR-adatbázisokba kerülés. Ahhoz azonban, hogy az Orvosi Hetilap megfeleljen a Thomson Reuters folyóirat-kiválasztási kritériumainak, szükséges, hogy a folyóiratban megjelenő témák és a tartalom újszerű és magas színvonalú legyen, továbbá a nemzetközi egyezmények, szabványok és neves külföldi folyóiratok gyakorlatát kell alkalmazni. A lektorálási, peer-review folyamattal kapcsolatos eredményeinket egy következő cikkben közöljük.

Mivel az Orvosi Hetilapot a világ hét azon orvosi szaklapja közt tarthatjuk számon, amelyek több mint 150 éve rendszeresen jelennek meg [19], joggal hivatott minél magasabb színvonal elérésére. Ebben a sorban olyan neves folyóiratok közt foglal helyet, mint:

- The New England Journal of Medicine (ISSN 0028-4793), megjelenik 1812-től [20], IF-je 2011-ben 53,298 [21];
- The Lancet (ISSN 0140-6736), megjelenik 1823-tól [22], IF-je 2011-ben 38,278 [21];
- British Medical Journal (BMJ) (ISSN 0959-535X), megjelenik 1840-től [23], IF-je 2011-ben 14,093 [21];
- Virchows Archiv (ISSN 0945-6317), megjelenik 1847-től [24], IF-je 2011-ben 2,491 [21];
- The British Journal of Psychiatry (ISSN 0007-1250), megjelenik 1853-tól [25], IF-je 2011-ben 6,619 [21];
- Graefe's Archive for Clinical and Experimental Ophthalmology (ISSN 0721-832X), megjelenik 1854-től [26], IF-je 2011-ben 2,170 [21].

E nívós, IF-fel bíró orvosi szaklapok mellett az Orvosi Hetilap is méltán tűzi ki célul, hogy minél előbb IF elérésére érdemes legyen.

Nyomdába adás előtt érkezett a hír, hogy 2013-tól a Web of Science adatbázis indexeli az Orvosi Hetilapot.

Irodalom

- [1] Testa, J.: The Thomson Reuters Journal Selection Process [Internet]. Thomson Reuters, c2012 [accessed: July 24, 2012] <http://thomsonreuters.com/products_services/science/free/essays/journal_selection_process>
- [2] ISI Web of Knowledge. Web of Science [Internet]. Thomson Reuters, c2012 [accessed: July 24, 2012] <<http://isiknowledge.com/>>
- [3] PubMed [Internet]. National Center for Biotechnology Information (US), Bethesda (MD), 2012 [accessed: July 24, 2012] <<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>>
- [4] Hungarian Scientific Bibliography Database [Magyar Tudományos Művek Tára] [Internet]. MTMT, Budapest, c2009 [accessed: July 24, 2012] <<http://www.mtmt.hu/>> [Hungarian]
- [5] ISI Web of Knowledge. Chinese Science Citation Database [Internet]. Thomson Reuters, c2012 [accessed: September 24, 2012] <<http://isiknowledge.com/>>

- [6] SciVerse Scopus [Internet]. Elsevier B.V., c2012 [accessed: July 26, 2012] <<http://www.scopus.com/>>
- [7] Copyright Transfer Statement [Nyilatkozat közlési engedélyről] [Internet]. Akadémiai Kiadó, Budapest, c2012 [accessed: July 24, 2012] <<http://static.akkrt.hu/media/2/4/4/9/9/24499.pdf>> [Hungarian]
- [8] Instruction for authors [Útmutató az Orvosi Hetilap szerzői számára] [Internet]. Akadémiai Kiadó, Budapest, c2012 [accessed: July 24, 2012] <<http://static.akkrt.hu/media/2/4/4/9/9/24499.pdf>> [Hungarian]
- [9] Hungarian Medical Journal. Scientific journal of the Markusovszky Lajos Foundation [Orvosi Hetilap. A Markusovszky Lajos Alapítvány tudományos folyóirata] [Internet]. Akadémiai Kiadó, Budapest, c2012 [accessed: July 25, 2012] <http://akkrt.hu/53/folyoirat/termek/orvostudomany/orvosi_hetilap> [Hungarian]
- [10] Hungarian Medical Journal [Orvosi Hetilap] [Internet]. Akadémiai Kiadó, Budapest, c2012 [accessed: July 25, 2012] <<http://orvosihetilap.com>> [Hungarian]
- [11] Tóth, J.: OXFORD – Mathematics: concise lexicon [OXFORD – Matematika: Kislexikon] [Internet]. Typotex Elektronikus Kiadó, Budapest, 2007 [accessed: July 20, 2012] <<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/oxford-typotex/ch02s04.html>> [Hungarian]
- [12] NLM Catalog: Journals referenced in the NCBI Databases [Internet]. National Center for Biotechnology Information (US), Bethesda (MD), 2012 [accessed: July 24, 2012] <<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/nlmcatalog/journals>>
- [13] SciVerse Scopus. List of titles [Internet]. Elsevier B.V., c2012 [accessed: July 24, 2012] <http://www.info.sciverse.com/documents/files/scopus-training/resourcelibrary/xls/title_list.xlsx>
- [14] Embase. Journals Coverage [Internet]. Elsevier B.V., c2012 [accessed: July 24, 2012] <<http://www.embase.com/info/UserFiles/Files/Embase%20Journal%20list%20March%202012.xls>>
- [15] Master Journal List [Internet]. Thomson Reuters, c2012 [accessed: July 24, 2012] <<http://ip-science.thomsonreuters.com/mjl/>>
- [16] Davis, P.: The Scholarly Kitchen Blog: Citation Cartel Journals Denied 2011 Impact Factor [Internet]. Wordpress.com, 2012 [accessed: July 25, 2012] <<http://scholarlykitchen.sspnet.org/2012/06/29/citation-cartel-journals-denied-2011-impact-factor/>>
- [17] Van Noorden R.: Nature News Blog: Record number of journals banned for boosting impact factor with self-citations [Internet]. Nature Publishing Group, c2012 [accessed: September 25, 2012] <<http://blogs.nature.com/news/2012/06/record-number-of-journals-banned-for-boosting-impact-factor-with-self-citations.html>>
- [18] International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE) [Internet]. Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals: Writing and Editing for Biomedical Publication. Philadelphia, ICMJE, c2009 [accessed: July 26, 2012] <<http://www.icmje.org/>>
- [19] Markusovszky commemorative meeting, May 9, 2012. [Markusovszky-emlékülés, 2012. május 9.] [Internet]. Akadémiai Kiadó, Budapest, c2012 [accessed: August 24, 2012] <<http://www.napivizit.hu/web/guest/markusovszky-emlekules>> [Hungarian]
- [20] The New England Journal of Medicine. Issue Index [Internet]. Massachusetts Medical Society, NEJM, c2012 [accessed: August 24, 2012] <<http://www.nejm.org/medical-index>>
- [21] ISI Web of Knowledge. 2011 Journal Citation Reports [Internet]. Thomson Reuters, c2012 [accessed: August 24, 2012] <<http://isiknowledge.com/jcr>>
- [22] The Lancet. Past Issues [Internet]. Elsevier B.V., c2012 [accessed: August 24, 2012] <<http://www.thelancet.com/journals/lancet/issue/current?tab=past>>
- [23] BMJ. Archive [Internet]. BMJ Publishing Group, c2012 [accessed: August 24, 2012] <<http://www.bmj.com/archive>>
- [24] Virchows Archiv. Archival Content [Internet]. Springer, c2012 [accessed: August 24, 2012] <<http://www.springerlink.com/content/0945-6317>>
- [25] BJPsych. About the journal [Internet]. The Royal College of Psychiatry, c2012 [accessed: August 24, 2012] <<http://bjprcpsych.org/site/misc/about.xhtml>>
- [26] Graefe's Archive for Clinical and Experimental Ophthalmology. Archival Content [Internet]. Springer, c2012 [accessed: August 24, 2012] <<http://www.springerlink.com/content/0721-832X>>

(Berhidi Anna,
Budapest, Mikszáth Kálmán tér 5., 1088
e-mail: aberhidi@lib.sote.hu)

Tisztelt Szerzőink, Olvasóink!

Az Orvosi Hetilapban megjelenő/megjelent közlemények elérhetőségére több lehetőség kínálkozik.

Rendelhető különnyomat, melynek áráról bővebben a www.akkrt.hu honlapon (kiadványok, folyóirat, különnyomat menüpontok alatt) vagy Szerkesztőségünkben tájékozódhatnak.

A közlemények megvásárolhatók pdf-formátumban is, illetve igényelhető Optional Open Article (OOpenArt).

Adott díj ellenében az online közlemények bárki számára hozzáférhetők honlapunkon (a közlemények külön linket kapnak, így más oldalról is linkelhetővé válnak).

Bővebb információ a hirdetes@akkrt.hu címen vagy különnyomat rendelése esetén a Szerkesztőségtől kérhető.